

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Kpt. Nálepku 6, 073 01 Sobrance
4. Názov projektu	Zvyšovanie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na gymnáziu
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U042
6. Názov pedagogického klubu	Klub matematickej a finančnej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	11.4.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Sobrance
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Mgr. Monika Vargová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gsobrance.edu.org

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová: pracovný zošit, pracovný list, kompetencie, didaktické zásady.

Krátka anotácia:

Na tomto stretnutí sme diskutovali o výhodách a nevýhodách využitia pracovných listov, zopakovali sme si základné vlastnosti tvorby prac. listov, didaktické zásady pri ich tvorbe záverečné upozornenia a postrehy

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Funkčnosť a vlastnosti pracovných listov

Pracovné listy obsahujú predovšetkým hrové úlohy, cvičenia, ktoré umožňujú deťom samostatne pracovať, logicky uvažovať a nepochybne vyžadujú ich sústredenú pozornosť. Využitiu pracovného listu vo výchovnovzdelávacom procese predchádza posúdenie jeho funkčnosti v súlade so stanovenými edukačnými cieľmi.

Pracovné listy vo všeobecnosti musia spĺňať také funkcie, ktoré významne ovplyvnia priebeh a výsledky výchovno-vzdelávacej činnosti žiakov.

Na základe toho môžeme uviesť nasledovné funkcie pracovných listov:

- ⊗ motivačnú funkciu – metodicky a didakticky precízne spracované pracovné listy vzbudzujú u žiakov záujem a motivujú ich k činnostiam,
- ⊗ aplikačnú funkciu – pracovné listy by mali obsahovať predovšetkým námety na aplikáciu úloh v praktických činnostiach,
- ⊗ regulačnú funkciu – učivo a zadané úlohy pre žiakov sa majú členiť v logickej nadväznosti,
- ⊗ komunikačnú funkciu – námety v pracovných listoch majú rozvíjať aj komunikatívnu kompetenciu žiakov (deti pracujú samostatne alebo v skupine, pričom aktívne diskutujú, aktívne vyjadrujú svoje myšlienky k námetom a úlohám aj slovne, obhajujú svoje tvrdenia a pod.),
- ⊗ kontrolnú funkciu – pracovné listy slúžia aj na kontrolu vlastných výsledkov žiakov prostredníctvom primeraných otázok vzhľadom na význam spätnej väzby,
- ⊗ integračnú funkciu – úlohy a námety v pracovných listoch majú rešpektovať prepojenosť obsahových štandardov (obsahu jednotlivých tém) v školskom vzdelávacom programe,
- ⊗ inovačnú funkciu – pracovné listy majú žiakom približovať najnovšie poznatky a informácie z odborných zdrojov.

Základnými vlastnosťami, charakteristikami pracovných listov (tak ako aj pri didaktických testoch) sú predovšetkým validita (správnosť, platnosť), ktorá je najdôležitejším ukazovateľom kvality, je zodpovedaná otázkou „čo v skutočnosti merať, zisťovať“ chceme. Taktiež je aj reliabilita, čo je ukazovateľom presnosti, spoľahlivosti

Uplatnenie didaktických zásad pri tvorbe pracovných listov V súvislosti s uplatnením didaktických zásad vo výchovno-vzdelávacej činnosti by sme nemali zabudnúť na veľkého učiteľa národov – J. A. Komenského. Jeho myšlienky, posolstvo a odkazy sú stále aktuálne aj pre 1 Spracované podľa: SUCHOŽOVÁ, E. Využitie pracovných listov v globálnom rozvojovom vzdelávaní [online], 2010. 2 Spracované podľa: TUREK, I. Didaktika, 2008, s. 351-352. 11 súčasnosť, najmä jeho najvýznamnejšie

pedagogické diela dotýkajúce sa výchovy a vzdelávania detí, pedagogických zásad – Veľká didaktika, Informatórium školy materskej, Orbis Pictus (Svet obrazov). Význam J. A. Komenského nachádzame predovšetkým v spracovaní mnohých metód, poučiek a didaktických zásad. Didaktické zásady uvádza I. Turek¹ ako požiadavky, ktorými sa má riadiť vyučovacia činnosť učiteľa, učebné činnosti žiaka, výber učiva, metód, foriem i materiálnych prostriedkov výučby, aby sa čo najefektívnejšie dosiahli ciele výučby. Vyučovacie zásady E. Petláka² charakterizuje ako „najvšeobecnejšie alebo najzákladnejšie požiadavky, ktoré v súlade s cieľmi výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho základnými zákonitostami určujú jeho charakter“. **Podľa E. Petláka³ súčasná didaktika pozná množstvo vyučovacích zásad, z ktorých uvedieme aspoň niektoré:**

- ⌘ zásada uvedomelosti a aktivity zahŕňa požiadavku uvedomelého prístupu k učebnej činnosti zo strany žiakov – detí, aby vlastnou aktívnou činnosťou získavali nové vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a návyky,
- ⌘ zásada názornosti vyjadruje požiadavku, aby žiak – dieťa získaval/-o nové vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a návyky na základe konkrétneho zmyslového vnímania predmetov a javov,
- ⌘ zásada primeranosti vyjadruje požiadavku, aby obsah a rozsah učiva, ale i metódy jeho sprostredkúvania žiakom – deťom boli primerané ich biologicko-psychologickým schopnostiam,
- ⌘ zásada trvácnosti sa zakladá na požiadavke, aby si žiaci – deti učivo bezpečne zapamätali a aby si ho v prípade potreby vedeli vybaviť v pamäti a využiť v činnosti,
- ⌘ zásada systematickosti vyjadruje požiadavku logicky usporiadaného didaktického systému učiva so zreteľom na vekové osobitosti žiakov – detí, ktorý si systematicky osvojujú pod vedením učiteľa.

12. Závěry a odporúčania:

Pracovné listy môžeme považovať vo vzdelávaní za veľmi vhodnú, názornú a účelnú učebnú pomôcku, ktorá nachádza svoje uplatnenie v rámci edukačných aktivít. Ich využitie nepochybne prispieva k zefektívneniu výchovno-vzdelávacieho procesu, k motivácii, aktivizácii žiakov, rozvoju ich samostatnosti a sústredenosti. Nezanedbateľnou prednosťou pracovných listov je aj rýchla spätná väzba poskytujúca informácie predovšetkým žiakom, ale aj učiteľovi o úrovni vedomostí, poznatkov a zručností žiakov, o výsledkoch osvojenia daných úloh. Samostatným riešením úloh deti nadobúdajú nové skúsenosti, zručnosti. V súčasnosti sú už okrem pracovných listov v tlačenej forme k dispozícii aj elektronické, interaktívne pracovné listy, tzv. „online“, ktoré žiak rieši prostredníctvom počítačovej technológie. Možno skonštatovať, že hoci u detí možno atraktivnosť elektronických pracovných listov stúpa, klasické tlačené pracovné listy zrejme úplne nenahradia, nakoľko technické vybavenie materských škôl (i napriek elektronizácii a revitalizácii vďaka rôznym projektom) je zatiaľ nepostačujúce. Význam pracovných listov spočíva najmä v ich mnohostrannom využití. Pracovný list má širokospektrálne využitie, čo vytvára priestor na jeho využitie ako prostriedku pedagogickej diagnostiky, ako prostriedku sebahodnotenia a hodnotenia žiaka, ako portfólia a nepochybne aj ako prostriedku rozvoja kompetencií dieťaťa. Pracovný list spĺňa požiadavku aj ako veľmi účelná a vhodná učebná pomôcka, a v neposlednom rade ako možná organizačná forma edukácie žiakov.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Mgr. Monika Vargová
14. Dátum	12.4.2022
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Marián Mižák
17. Dátum	13.4.2022
18. Podpis	